

Tre gc-vägar i Stockholms län

Väg 646, sträckan Gustavsberg–Ingarö

Arkeologisk utredning, etapp 1

Väg 646
Ingarö socken
Värmdö kommun
Uppland

Jan Äblström

Tre gc-vägar i Stockholms län

Väg 646, sträckan Gustavsberg–Ingarö

Arkeologisk utredning, etapp 1

Väg 646
Ingarö socken
Värmdö kommun
Uppland

Jan Åhlström

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård
Stora gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
Fax: 021-14 57 20
E-post: info@kmmmd.se

© Stiftelsen Kulturmiljövård 2015

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2012/02954.

ISBN: 978-91-7453-479-5

Tryck: Just Nu, Västerås 2015.

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Inledning.....	7
Målsättning och metod	7
Topografi och fornlämningsmiljö	7
Utredningsresultat	9
Referenser.....	10
Tekniska och administrativa uppgifter	10



Figur 1. Utredningsområdet markerat med en blå linje. Utsnitt ur digitala terrängkartan. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

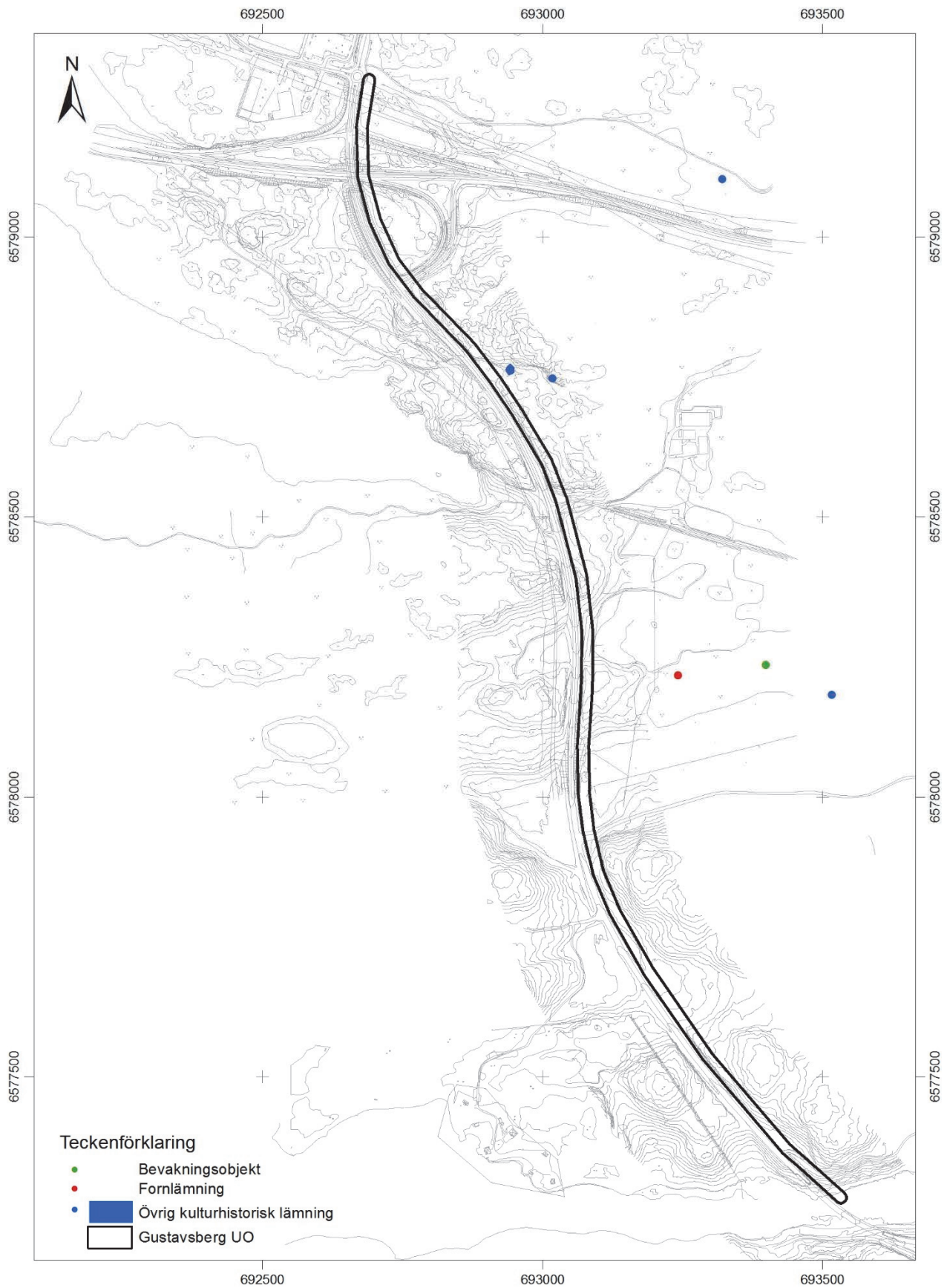
Inför anläggandet av en gång- och cykelväg utmed väg 646 på sträckan Gustavsberg–Ingarö har Stiftelsen Kulturmiljövård (KM) utfört en arkeologisk utredning, etapp 1. Länsstyrelsen utsåg KM genom direktval och fattade beslut i ärendet.

Utredningen syftade till att fastställa om det finns okända fornlämningar där gc-vägen är inplanerad. Utredningen har omfattat momenten:

- kart- och arkivstudie
- inventering

Utredningsområdet som omfattade ca 2 kilometer utmed östra sidan av väg 646 löper mestadels i skogbevuxen och höglänt mark som visade sig vara kraftigt störd. I praktiken omfattade inventeringen endast marginellt med orörd mark vilken utgjordes av kraftiga sluttningar eller hållmark.

Det påträffades inte någon fornlämning och Fornminnesregistret redovisar inte några lämningar som riskerar att beröras av exploateringen (se figur 2).



Figur 2. Utredningsresultat. Utredningsområdet och samtliga forn- och kulturhistoriska lämningar. Utsnitt ur den kommunala bakgrundskartan. Skala 1:10 000.

Inledning

Trafikverket avser att upprätta vägplaner för tre gång- och cykelvägar i södra delen av Stockholms län, i Värmdö, Nykvarns och Haninge kommuner. Efter direktval av Länsstyrelsen tilldelades Stiftelsen Kulturmiljövård (KM) uppdraget att utföra en arkeologisk utredning, etapp 1, av de tänkta gc-vägarna. Den 14 september 2015 fattade Länsstyrelsen beslut i ärendet med stöd av 2 kap 11 § KML efter det att KM inkommit med en undersökningsplan. Trafikverket bekostade utredningen.

Denna rapport berör den drygt två kilometer långa sträckan Gustavsberg–Ingarö i Värmdö kommun (1st dnr 43112-21255-2015). Utredningen omfattade en 20 meter bred korridor utmed östra sidan av väg 646.

Fältarbetet utfördes 2 oktober 2015. Jan Ählström ansvarade för utredningen.

Målsättning och metod

Utredningen syftar till att fastställa om det finns tidigare ej kända fornlämningar inom utredningsområdet, därtill ska om möjligt status fastställas för oklara lämningar (sedan tidigare kända och nytillkomna).

Utredningsarbetet har omfattat:

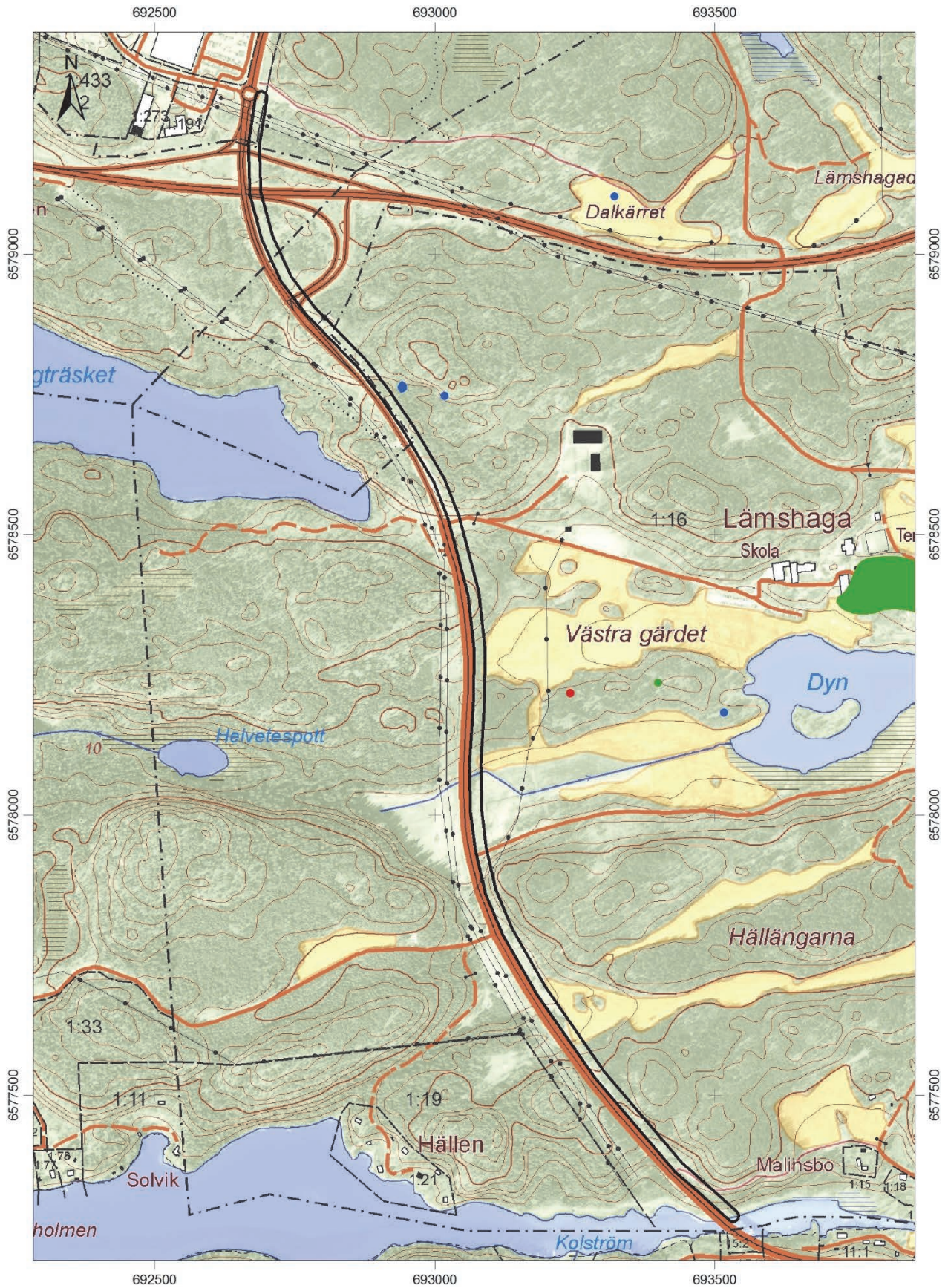
- En genomgång av Fornminnesregistret (FMIS) varvid samtliga lämningar belägna inom utredningsområdet har listats.
- En kartstudie för att klargöra markanvändningen och bebyggelsesituationen i området varvid den häradsökonomiska kartan (upprättad 1901–06) och en avmätning av byn/gården Lämshaga (från 1745) studerats. Jordartskartan har studerats med syfte att identifiera partier med sand och finsediment. Kartorna rektifierades inte och publiceras inte.
- Inventering av de höglänta delarna inom den 20 meter breda korridoren på östra sidan av väg 646. De lägre liggande partierna bedömdes inte kunna hysa fornlämning.

Topografi och fornlämningsmiljö

Utredningsområdet består av kraftigt kuperad och till största del beskogad mark (se figur 3). I de lägre delarna förekommer öppen mark vilken till del är sank. Jordartskartan visar på berg, morän och glaciallera i de lågt liggande partierna. Området når nivåer mellan 20 och 35 meter över havet.

Fornlämningsbeståndet är glest. Inom 150 meter från utredningsområdet redovisar FMIS en fornlämning, en stensättning som geografiskt kan kopplas till Lämshagas inägor (se figur 2).

Marken infaller inom Lämshagas tidigare ägor där det karteras som beskogat med inslag av ängsmark. Kartorna redovisar inte någon bebyggelse eller stora förändringar avseende markanvändningen genom tiderna i jämförelse med dagens förhållande.



Figur 3. Utredningsområdet markerat med en svart linje. De sedan tidigare registrerade lämningarna enligt FMIS är markerade med röda, blå och gröna punkter och polygoner. Utsnitt ur digitala fastighetskartan. Skala 1:10 000.

Utredningsresultat

FMIS redovisar inte några lämningar inom utredningsområdet eller i dess omedelbara närhet.

Inventeringen fokuserades på de höglänta partierna som till största del konstaterades vara bortsprängda. De små ytor orörd mark som återstod utgjordes av hållmark eller branta och blockrika sluttningar. Det påträffades inte några fornlämningar eller platser där det bedömdes kunna finnas fornlämning.

Referenser

Avmätning av Lämshaga, 1745, LMV akt A47-13:1, www.lantmateriet.se

Häradsekonomiska kartan 1901–06, blad Pilhamn, LMV akt J112-76-16, www.lantmateriet.se

Sveriges geologiska undersökning (SGU), oktober 2015, www.sgu.se

Uppgifter ur fornminnesregistret (FMIS) september 2015, www.fmis.se

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>KM projekt nr:</i>	15085.
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	43112-21255-2015, 2015-09-14.
<i>Undersökningsperiod:</i>	2015-10-02.
<i>Exploateringsyta:</i>	2 200 löpmetr.
<i>Personal:</i>	Jan Ählström.
<i>Belägenhet:</i>	Väg 646, Värmdö kommun.
<i>Ekonomisk karta:</i>	65G7JN Ingarö.
<i>Koordinatsystem:</i>	Sweref 99 TM.
<i>Koordinater:</i>	X6579288 Y692651–X6577279 Y693532.
<i>Höjdsystem:</i>	Ingen höjdmätning gjordes.
<i>Inmätningmetod:</i>	Ingen dokumentation gjordes.
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	Ingen dokumentation gjordes.
<i>Fynd:</i>	Inga fynd påträffades.